

Filosofie jako disciplína myšlenková

Pokud chceme filosofii chápat jako disciplínu, tedy systematicky (soustavně) pracující druh myšlení, musíme mít hned od počátku na mysli, že to nemůže být disciplína s vymezeným předmětem zájmů či témat; filosofie není odborná věda, její „obor“ ničím a nikde nekončí. Může (smí) se zabývat čímkoli, nikam nemá uzavřený nebo zamezený, zakázaný přístup. Tím se na jedné straně významně liší ode všech jiných věd, tzv. odborných věd, jak ji dodnes rozumíme přinejmenším od počátků nové doby, ale na druhé straně zase je (a musí být) s nimi ve styku, a to jednak proto, že se může zabývat čímkoliv, čím se zabývají odborné vědy (ale bude to v něčem dělat jinak), a jednak proto, že musí brát na vědomí všechno to, co tyto odborné vědy dělají, jak to dělají a jaké jsou výsledky jejich zkoumání a poznávání. Pochopitelně to nemůže dělat tak, že to nijak neprověřuje, že to nepodrobuje kritice a svému zkoumání. Filosofie si sice sama nemůže dělat nároky na to, aby ji odborné vědy ve všem respektovaly (nesmí si o sobě myslet, že je neomylná), ale ani žádná věda se před ní nemůže skrývat nebo bránit své poznatky s nárokem na nějakou výlučnost či dokonce nadřazenost.

(Písek, 140919-1.)